

सु मोटो रिट याचिका क्र.१/२०२३ मध्ये मा. उच्च न्यायालय, मुंबई यांच्या आदेशांची अंमलबजावणी करण्यासाठी समिती गठीत करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन,
सहकार पणन व वस्त्रोद्योग विभाग,
शासन निर्णय क्र. ससाका ०५२३/प्र.क्र.१६२/२५ स,
मंत्रालय, विस्तार, मुंबई - ४०० ०३२.
दिनांक : ०५/०८/२०२५

- वाचा :** १) मा. उच्च न्यायालय, मुंबई यांनी दि.१७/०३/२०२५ रोजी दिलेले आदेश.
२) सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग शासन निर्णय क्र. ससाका ०५२३/प्र.क्र.१६२/२५-स,
दि.२८/०८/२०२५
३) साखर आयुक्त, पुणे यांचे पत्र क्र.साआ/विकास/कक्ष-११/SMWP/४१८/२०२५,
दि.१७/०६/२०२५
४) सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग यांचे अ.शा पत्र क्र.ससाका-०५२३/प्र.क्र.१६२/२५-स,
दि.२४/०६/२०२५

प्रस्तावना :

मा. उच्च न्यायालय, मुंबई येथे दाखल केलेल्या SOU MOTO क्र.०१/२०२३ संदर्भात दि.१७/०३/२०२५ रोजी मा. उच्च न्यायालय, मुंबई यांनी दिलेल्या आदेशानुसार शासनाने ॲमिकस क्युरी यांच्या सूचना पुढील ऊस तोडणी हंगामापासून (ऑक्टोबर २०२५ ते मार्च २०२६) पर्यंत अंमलात आणण्याचे मान्य केले आहे. मा. उच्च न्यायालयाच्या आदेशानुसार शिफारशीची अंमलबजावणी करण्यासाठी ऊसतोड कामगारांच्या समस्यांचे निराकरण करण्याच्या दृष्टीने जिल्हाधिकारीस्तरावर समितीचे गठन करण्याचा निर्णय दि.२८/०८/२०२५ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये घेण्यात आला आहे.

आता साखर आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य पुणे यांच्या दिनांक १७/०६/२०२५ रोजीच्या पत्रान्वये सदर शिफारशीची योग्य अंमलबजावणी व पर्यावेक्षणाच्या दृष्टीने समाज कल्याण आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांच्या अध्यक्षतेखाली समिती गठीत करण्याची शिफारस केली आहे. राज्य शासनाने साखर आयुक्त, पुणे यांच्या शिफारशीवर विचार करून गाळप हंगाम कालावधीमध्ये मा. उच्च न्यायालयाच्या आदेशानुसार ऊस तोड कामगारांच्या समस्यावर कार्यवाही व पर्यावेक्षणाच्या दृष्टीने समितीचे गठन करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय:

मा.उच्च न्यायालय, मुंबई येथे दाखल Suo Moto रिट याचिका क्र.१/२०२३ मधील मा. उच्च न्यायालयाच्या आदेशानुसार आणि ॲमिकस क्युरी यांनी सुचवलेल्या शिफारशी आणि त्यांची अंमलबजावणी सक्षमपणे करण्याच्या दृष्टीने ऊसतोड कामगारांना लाभ /सवलती देण्यात येत आहे किंवा कसे याबाबत तपासणी करून शासनास अहवाल देण्याकरीता खालील प्रमाणे समिती गठीत करण्याचा निर्णय घेण्यात आला आहे.

आयुक्त, समाजकल्याण, महाराष्ट्र राज्य	अध्यक्ष
आयुक्त, साखर, महाराष्ट्र राज्य	सदस्य
संचालक ,आरोग्य सेवा, महाराष्ट्र राज्य	सदस्य
आयुक्त, कामगार, महाराष्ट्र राज्य,	सदस्य
आयुक्त, शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य	सदस्य
आयुक्त, महिला व बाल विकास महाराष्ट्र राज्य,	सदस्य
व्यवस्थापकीय संचालक, लोकनेते गोपीनाथ मुंडे	सदस्य सचिव
ऊसतोड कामगार कल्याण महामंडळ,पुणे	

वरील समितीची कार्यक्षमता खालील प्रमाणे राहिल.:-

ऊस तोडणी मजुरांना देण्यात येणाऱ्या पक्की / तात्पुरती निवासाची व्यवस्था, पक्की/ फिरत्या स्वच्छतागृहांची व्यवस्था, पिण्याचे शुध्द पाणी पुरविण्याची व्यवस्था ,ऊस तोड कामगार, महिला, गरोदर महिला, स्तनदामाता व त्यांच्या समवेत असणारी बालके यांची आरोग्य तपासणीची व्यवस्था, ऊस तोडणी मजुरांची मुले शिक्षणापासून वंचित राहू नये यासाठी त्यांना शिक्षणाच्या मुख्य प्रवाहात आणण्यासाठीची व्यवस्था व त्यांच्या मुलांसाठी संत भगवानबाबा शासकीय वसतिगृह योजना इत्यादी योजनांचा लाभ मिळवून देणे व देण्यात येणाऱ्या सुविधांबाबत सनियंत्रण करणे.

मा. उच्च न्यायालयाच्या आदेशांचे योग्य पालन व्हावे. ऊसतोड हंगामात कोणत्याही अडचणी येऊ नयेत म्हणून वरील प्रमाणे समितीचे तात्काळ गठन करण्याबाबत तसेच दि.२७/०८/२०२५ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये गठीत केलेल्या राज्यस्तरीय समिती सर्व जिल्हास्तरीय समितीमार्फत कामकाज प्रभाविपणे करण्याच्या अनुषंगाने दर १५ दिवसांनी आढावा बैठक घेऊन संदर्भ क्रमांक ०४ येथील अर्धशासकीय पत्राने पाठविण्यात आलेल्या प्रपत्रात साखर आयुक्तालयामार्फत शासनास अहवाल सादर करतील.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२५०८०५१८१६११३०२ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(अंकुश पां. शिंगाडे)
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

मा. मंत्री (सहकार) यांचे खाजगी सचिव मंत्रालय, मुंबई

मा. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई.

अपर मुख्य सचिव (गृह), गृह विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

प्रधान सचिव(सहकार व पणन) सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

प्रधान सचिव, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

प्रधान सचिव (कृषि), कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

प्रधान सचिव (कामगार) उद्योग ऊर्जा व कामगार विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

प्रधान सचिव (विधि), विधि न्याय विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

प्रधान सचिव, शालेय शिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

सचिव, महिला व बाल विकास, विभाग मंत्रालय, मुंबई.

सचिव, सार्वजनिक आरोग्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

आयुक्त, समाजकल्याण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.

साखर आयुक्त, तथा समिती सदस्य, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.

आयुक्त, कामगार, महाराष्ट्र राज्य

आयुक्त, शिक्षण महाराष्ट्र राज्य

आयुक्त, महिला व बाल विकास, महाराष्ट्र राज्य

व्यवस्थापकीय संचालक, लोकनेते गोपीनाथ मुंडे ऊसतोड कामगार कल्याण महामंडळ, पुणे.

विभागीय आयुक्त, (सर्व) महाराष्ट्र राज्य.

जिल्हाधिकारी, यवतमाळ, वर्धा, नागपूर, सांगली, छत्रपती संभाजीनगर, सोलापूर, पुणे, कोल्हापूर, धाराशिव, अमरावती,

अहिल्यानगर, नाशिक, सातारा, बुलढाणा, नांदेड, लातूर, धुळे, जळगाव, जालना, परभणी, बीड, अकोला.

प्रादेशिक सहसंचालक (साखर), सर्व

सरकारी अभियोक्ता, मा. उच्च न्यायालय, मुंबई.

कार्यासन २५-स संग्रहार्थ.